

Αθήνα 18-1-2021

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ**Για την κυβερνητική βούληση μετατροπής των μεγάλων Δημόσιων Μουσείων σε ΝΠΔΔ**

Από την έναρξη ήδη της θητείας της παρούσας κυβέρνησης γνωστοποιήθηκε ότι μέρος των «καινοτόμων» και «αναπτυξιακών» πολιτικών της για τη διαχείριση του πολιτιστικού αποθέματος αποτελεί και η μετατροπή των μεγάλων Μουσείων (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου) σε ΝΠΔΔ. Δηλαδή η αποκοπή τους από τον φυσικό τους φορέα που είναι το Υπουργείο Πολιτισμού, η αυτόνομη διοίκησή τους από Δ.Σ, που προφανώς θα αποτελούνται από εκλεκτούς της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας και η αυτοτελής διαχείρισή των οικονομικών τους πόρων.

Στο σκεπτικό της κυβέρνησης και της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΠΟΑ βρίσκεται η λεγόμενη προτεραιότητα στην εξωστρέφεια των Μουσείων, με επιχειρηματικά κριτήρια. Σύμφωνα με την προβαλλόμενη λογική τους, στόχος είναι τα Μουσεία να αποκτήσουν εκείνη τη διοικητική αυτοτέλεια που θα τους επιτρέψει την αυτοχρηματοδότηση των δράσεών τους και την καλύτερη προβολή των συλλογών τους. Θυμίζουμε όμως πως τα έσοδα των μουσείων (μικρών και μεγάλων) και των αρχαιολογικών χώρων, μέχρι και σήμερα, πήγαιναν στο ΤΑΠ (τώρα ΟΔΑΠ) που ως αναδιανεμητικός μηχανισμός καλύπτει τις λειτουργικές ανάγκες του συνόλου των Υπηρεσιών του ΥΠΠΟΑ, των μνημείων της χώρας και τις αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις ιδιοκτησιών για αρχαιολογικούς σκοπούς, ενώ συνδράμουν στο αναπτυξιακό έργο του ΥΠΠΟΑ. Με την μετατροπή των μεγάλων Μουσείων σε ΝΠΔΔ αυτόματα οδηγούνται σε οικονομική ασφυξία οι μικρές Μονάδες και οι Υπηρεσίες, καθώς θα υποχρηματοδοτούνται. Συνεπώς ελλοχεύει ο κίνδυνος, ως απόρροια της απώλειας εσόδων, δεκάδες επισκέψιμοι αρχαιολογικοί χώροι και Μουσεία να απειληθούν ακόμα και με κλείσιμο ή να παραδοθεί η εκμετάλλευσή τους σε ιδιωτικά συμφέροντα. Άλλωστε με τον πρόσφατο νόμο για τον ΟΔΑΠ που ψήφισε η κυβέρνηση της ΝΔ, η λειτουργία των δημόσιων Μουσείων τίθεται σε αμφισβήτηση καθώς είναι δυνατόν να μην ανανεωθεί η λειτουργία τους εφόσον δεν ικανοποιούν όρους και προϋποθέσεις που θα θέσει η πολιτική ηγεσία.

Ο ρόλος των δημόσιων Μουσείων είναι πολυδιάστατος. Φυλάσσουν, προστατεύουν, συντηρούν, διατηρούν και εκθέτουν τα τεκμήρια της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, που έχουν περισωθεί από την αρχαιότητα μέχρι και τους νεότερους χρόνους. Το επιχείρημα της εξωστρέφειας του δημόσιου αγαθού το υπηρετούν ήδη στο ακέραιο, ως οργανισμοί του Δημοσίου οι οποίοι λειτουργούν στο πλαίσιο των όρων του Αρχαιολογικού Νόμου και μάλιστα βραβευμένα από διεθνείς φορείς. Η διοργάνωση περιοδικών εκθέσεων στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο, οι εξωστρεφείς δράσεις και τα εκπαιδευτικά προγράμματα, η έρευνα, οι επιστημονικές συναντήσεις, ο δημιουργικός διάλογος με τις τοπικές κοινωνίες και η εν γένει πολυεπίπεδη παρουσία των Μουσείων, συντελέστηκαν όλα τα χρόνια της ύπαρξής τους όντας αυτά Δημόσιοι Οργανισμοί και αναπόσπαστες Οργανικές Μονάδες του Υπουργείου Πολιτισμού.

Το επιχείρημα ότι τα Μουσεία όταν γίνουν ΝΠΔΔ θα αποκτήσουν οικονομική αυτοτέλεια, δεν μπορεί να σταθεί καθώς δεν υπάρχει ανάλογο προηγούμενο. Για παράδειγμα το μουσείο Ακρόπολης και το μουσείο Μπενάκη δεν μπορούν να ορθοποδήσουν χωρίς την παχυλή κρατική χρηματοδότηση. Η απόπειρα τα νέα ΝΠΔΔ να στραφούν προς την ιδιωτική χρηματοδότηση και μάλιστα με τακτικά χαρακτηριστικά είναι βέβαιο πως θα τα βαρύνει με πλείστες όσες δεσμεύσεις και εξαρτήσεις από τρίτους.

Η συζήτηση που επιχειρείται να ανοίξει για τον, καινοφανή για ορισμένους, εκπαιδευτικό χαρακτήρα των Μουσείων, των μνημείων, των αρχαιολογικών χώρων και την «ορθολογική

ψυχαγωγία», που πρέπει να προσφέρουν στο κοινό ως χώροι πολιτισμού, είναι προβληματική γιατί αγνοεί το υφιστάμενο και πραγματικό έργο των Μουσείων και γιατί κρύβει τα αναμενόμενα αποτελέσματα της μετατροπής των 5 μεγάλων Μουσείων σε ΝΠΔΔ, όπως είναι:

- Η αποκοπή των μεγάλων Μουσείων από τις δομές του ΥΠΠΟ και ο κατακερματισμός της ενιαίας εφαρμοζόμενης πολιτικής για την πολιτιστική μας κληρονομιά.
- Η ένταξή τους στον κύκλο των Μουσείων που μπορούν να δανείσουν αγαθά του πολιτισμού μας στο εξωτερικό για 50 χρόνια.
- Ο αποπροσανατολισμός τους από το ρόλο τους ως θεράποντες του δημόσιου χαρακτήρα της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Η δημιουργία Υπηρεσιών διαφορετικών ταχυτήτων, των καλών και πολυδιαφημισμένων μουσείων που στηρίζονται σε οικονομικές και μιντιακές ελίτ από την μια και των άσημων, υποχρηματοδοτούμενων και ασθμαινόντων μουσείων που θα παραμένουν σε λειτουργία διασωληνωμένα με το φιλότιμο λιγοστών δημόσιων υπαλλήλων.
- Η «τακτοποίηση ημετέρων» σε θέσεις αμειβόμενες με δημόσιο χρήμα
- Η αποδυνάμωση του επιστημονικού και εκπαιδευτικού τους ρόλου καθώς και η αποστασιοποίησή τους από την πραγματική κοινωνία.
- Η εμπλοκή στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς ατόμων άσχετων με το αντικείμενο και η χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς ως διαφημιστικό φόντο για την προβολή εταιριών και «ιδρυμάτων».

Προσχηματική είναι επίσης και η συζήτηση για τους εργαζόμενους στα Μουσεία. Τόσο για τον ρόλο τους στην θολή «νέα εποχή» όπου θα εργάζονται υπό την διοίκηση των διορισμένων ΔΣ, όσο και για τα δήθεν ιδιοτελή κίνητρα της δήθεν υπερβολικής αντίδρασής τους. Σκοπός είναι αφενός ο αποπροσανατολισμός από την ουσία της υπόθεσης και αφετέρου η αποδυνάμωση της άποψης των καθ' ύλην αρμοδίων, δηλαδή των εργαζομένων στα Μεγάλα Δημόσια Μουσεία, με τη χρήση του προσφιλούς «εργαλείου» του κοινωνικού αυτοματισμού.

Η Πανελλήνια Ένωση Συντηρητών Αρχαιοτήτων για άλλη μια φορά εκφράζει την πλήρη αντίθεσή της στη μετατροπή των Δημόσιων Μουσείων σε ΝΠΔΔ, μένοντας σταθερά προσηλωμένη στην ανάγκη της προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και της απόδοσης της στην κοινωνία με όρους Δημόσιας Υποχρέωσης και Δημόσιου Αγαθού.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Π.Ε.Σ.Α.

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Βερροϊόπουλος

Ο Γεν. Γραμματέας

Βασίλειος Παναγιωτόπουλος